

BOEZEMWATER NAAR BINNENDUINRAND EGMONDEN

‘Een mooi resultaat, na 25 jaar’

Het heeft lang geduurd en ‘bakken met energie’ gekost. Maar het lange wachten, is uiteindelijk toch beloond met het gewenste resultaat. De gronden in de binnenduintrand van de Egmond worden voortaan via de boezem van water voorzien. Het is dus niet langer nodig om hiervoor water te onttrekken van de natuur. Dat is reden voor vreugde bij alle betrokken partijen.

Tekst: Monique Ooms
Foto's: René Faas

In de binnenduintrand bij de Egmond (Egmond-Binnen en Egmond aan den Hoef) zijn van oudsher veel agrariërs gevestigd, met name bloembollenkwekers. Voor hun watervoorziening maakten zij gebruik van het aanwezige grondwater. Dit grondwater is echter mede de basis van onze drinkwatervoorziening. Door het vele gebruik zou het grondwaterpeil gaan zakken, met alle gevolgen van dien voor de natuur. De provincie, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en de betrokken natuurorganisaties vonden dit een ongewenste situatie. Tegelijkertijd speelde – al vanaf 1987 – de herinrichting van het gebied Bergen – Egmond – Schoorl, gericht op de uitruil van landbouwgronden voor natuur. Besloten werd beide opgaven te combineren in een project rond de wateraanvoer naar de binnenduintrand bij de Egmond en Bakkum. Door water vanuit de boezem (vanuit het IJsselmeer) via leidingen en een pompinstallatie beschikbaar te maken voor het gebied bij de Egmond, zou het probleem

van de lage grondwaterstand kunnen worden opgelost. Zo eenvoudig als het klinkt, was het blijkbaar niet. Het is inmiddels meer dan 25 jaar geleden dat het allemaal begon met de herinrichting van het gebied; begin 2014 wordt de laatste fase van het wateraanvoerproject afgerond. Naast de pompinstallaties voor de Tijdverdrifslaan en Egmond-Binnen-Zuid zijn er dan verspreid over het desbetreffende gebied zo'n dertig hydranten geïnstalleerd, een soort brandweerkransen waar kwekers water van kunnen afnemen.

TE ZOUT

“Wij waren in dit gebied altijd aangewezen op grondwater, maar dat was niet ideaal”, weet bloembollenkweker Piet Apeldoorn. “Het water was te zout, te ijzerhoudend of er was onvoldoende water beschikbaar. Als burens trokken we soms ook water bij elkaar weg. Het aanvoeren van water vanuit de boezem is dan ook een prima oplossing. Dan is er altijd water van een goede kwaliteit beschikbaar en kun je zoveel afnemen als je wilt.” De provincie startte een pilotproject op voor de Tijdverdrifslaan; onder de kwekers in dit gebied was voldoende

draagvlak. Nadat dit project in 2007 was afgerond, zouden Egmond-Binnen-Zuid, de Broekakkers en 't Woud volgen, maar helaas was er geen geld meer voor een vervolg.

De beslissing van Staatssecretaris Bleker in 2010 om alle investeringen in natuurontwikkeling stop te zetten, deden ook weinig goeds voor de voortgang. “Vervolgens is er van allerlei kanten druk uitgeoefend om het project weer opgestart te krijgen”, vertelt bloembollenkweker Thomas Pepping. “We hebben er veel energie ingestoken om de overheid te overtuigen van het belang. Met name vanuit Stivas en LTO is daar hard voor gestreden.” Uiteindelijk kwam de redding vanuit Europa. Met subsidie (POP-gelden) van de Europese Commissie (50%), een bijdrage van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (45%) en van de kwekers (5%) kon het project rond de wateraanvoer in de Egmond opnieuw worden opgestart. Inmiddels was het al 2011.

Omdat er onder de grondeigenaren in De Broekakkers en 't Woud niet voldoende draagvlak was voor de aanleg van een pompinstallatie, werd gekozen voor een uitbreiding van de wateraanvoer naar de Tijdverdrifslaan met zo'n 23 hectare, en de aanleg van een voorziening in Egmond-Binnen-Zuid. De Tijdverdrifslaan is onlangs afgerond, in Egmond-Binnen-Zuid is de aanleg nog in volle gang; realisatie is gepland in de winter van 2014. Voormalig bloembollenkweker Herman Neelissen vertegenwoordigt in dit gebied de kwekers. “Ik ben met pensioen, dus ik heb daar tijd voor. En het kostte flink wat tijd, dit was een kwestie van lange adem. Zo nu en dan zakte het vertrouwen – en daarmee ook het draagvlak – wel eens weg.” Hij is – samen met de betrokken kwekers – blij

met de naderende afronding van de installatie in Egmond-Binnen-Zuid.

BEHEER

Het beheer en de exploitatie van de wateraanvoerinstallatie in de Egmond is in handen gegeven van de kwekers die hiervoor een aparte stichting hebben opgericht. Frans Vader was al steeds als ondersteuner betrokken bij het project; hij was de linking pin tussen de betrokken instanties en de kwekers. Nu heeft hij de rol van secretaris op zich genomen. "De provincie en het waterschap waren er heel duidelijk in dat zij niet verantwoordelijk wilden zijn voor beheer en exploitatie, dus dat ligt nu bij de kwekers.

.....

'Het eindresultaat is een
mooi voorbeeld van een
succesvolle publiek/private
samenwerking'

.....

We hebben een belangenvereniging opgericht en van daaruit zijn kwekers voorgedragen voor het bestuur van de Stichting Tijdverdrifslaan en Egmond-Binnen-Zuid." Hoewel het proces lang geduurd heeft en er veel hobbels te nemen waren, is Vader 'zeer tevreden' met het resultaat. "Onderweg waren er nogal wat onzekerheden en onverwachte wendingen. Zo waren we zo goed als rond met de voorbereidingen voor Egmond-Binnen-Zuid toen Bleker de stekker uit de gelden voor natuurontwikkeling trok. Dat zorgde weer voor flink wat vertraging. Ook het moment van aanleggen, moest zorgvuldig worden gekozen: na het oogsten en voor het planten. Een struikelblok voor Egmond-Binnen-Zuid was bovendien de enorme versnippering van het gebied, waardoor we met veel verschillende grondeigena-

Thomas Pepping bij de installatie nabij de Tijdverdrifslaan: 'Altijd de beschikking over water van een goede kwaliteit'

ren te maken hadden: zowel bedrijven als particulieren. Het kostte tijd om al die betrokkenen op een lijn te krijgen." Wat meeviel, was dat het project keurig binnen de begroting bleef. "Er zijn geen extra kosten gemaakt."

Hoogheemraad Rob Veenman van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier benadrukt nog eens het belang van het wateraanvoerproject. "We hebben met een klimaatwijziging te maken: het regent vaker en meer, maar daarnaast kennen we ook periodes van droogte. Dat betekent dat we zorgvuldig moeten omgaan met onze drinkwatervoorziening. De binnenduinrand speelt daarbij een belangrijke rol. Het is wat ons betreft minder wenselijk als bollenkwekers op grote schaal grondwater onttrekken van dit gebied. Daar-

om werken wij – samen met de provincie en de betrokken kwekers – graag mee aan een alternatieve oplossing. Het eindresultaat is een mooi voorbeeld van een succesvolle publiek/private samenwerking." Veenman legt uit waarom het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier geen beheerder en exploitant van het systeem wil zijn. "Wij zijn van de sloten en kanalen, wij hebben geen verstand van leidingen en pompinstallaties. Daarom hebben we ervoor gekozen om onze bijdrage – die oorspronkelijk 25% was – te verhogen naar 45% om daarmee de verantwoordelijkheid voor beheer en exploitatie te kunnen overdragen aan de kwekers."

EENSGEZINDHEID

Het is nog wat vroeg om nu al te kunnen constateren dat de grondwatersituatie verbeterd is, maar logischerwijs is dat wel de verwachting: er wordt immers geen grondwater meer onttrokken uit het gebied. De gebruikers zijn tevreden, maar 'het heeft allemaal wel lang geduurd', vindt Apeldoorn. "Het heeft bakken met energie gekost, maar na 25 jaar is dit toch een mooi resultaat. Er is veel te danken aan de eensgezindheid en saamhorigheid onder de betrokken kwekers. En natuurlijk hadden we dit nooit kunnen realiseren zonder de steun van het waterschap, de provincie en LTO. Het is alleen wel jammer dat de provincie zelf geen gronden heeft ingebracht in het totale project. En dat is wel een beetje raar, als je bedenkt dat de provincie beheerder is van het binnenduinrandgebied en het hierbij gaat om het strategisch belang van onze drinkwatervoorziening. Natuurlijk mogen ze alsnog aansluiten."

